

Neatkarīga nozares profesionāla/eksperta recenzija par sabiedriskā pasūtījuma izpildi

Recenzents:	Kaspars Odiņš
Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis:	SIA Vidzemes televīzija
Projekta nosaukums:	Raidījums <i>Izšķirtspēja</i>
Recenzēto satura vienību skaits:	5 raidījumi
Recenzēto satura vienību pārraidīšanas datumi:	11.08.; 06.10.; 20.10.; 25.10.; 03.11.

1. UNIVERSĀLIE KRITĒRIJI

1.1. Atbilstība projekta satura koncepcijā definētajiem sabiedriskā pasūtījuma uzdevumiem

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): ATBILST

Raidījums izvērstās, informatīvi izglītojošā žanrā veidotajās intervijās aktualizē sabiedrībai kopumā un atsevišķām sabiedrības grupām svarīgus jautājumus, tādējādi sniedzot ieguldījumu problēmu un dažbrīd konfliktsituāciju risināšanā. Tas veicina izpratni par virkni jautājumu sociālajā, kultūras, drošības un citās jomās, līdz ar to rosina pilsonisku līdzdalību sabiedrības grupām un valstij kopumā nozīmīgās norisēs. Raidījums arī dod iespēju paust viedokli dažādu sociālo grupu, tostarp, sabiedrības mazākuma, pārstāvjiem, tādējādi stiprinot piederības sajūtu Latvijas valstij.

1.2. Atbilstība projekta satura koncepcijā definētajam mērķim un uzdevumam

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): DAĻĒJI ATBILST

Piedāvājot saistošas intervijas ar dažādu jomu speciālistiem vai viedokļu līderiem, raidījums veicina auditorijas patstāvīgu spriestspēju, toleranci pret atšķirīgiem viedokļiem un līdzdalību sabiedrībai ilgtermiņā svarīgos procesos. Taču atšķirībā no satura koncepcijā definētajam tas nepievēršas aktuālo problēmu lokam, bet kādam - pēc raidījumu autoru domām - interesantam tematam, kas ilgtermiņa procesos gan var būt nozīmīgs Latvijas iedzīvotājiem. Raidījums arī nav saistīts ar zīmīgu aktualitāti uzaicinātā viesā profesionālajā darbībā vai jomā, kuru tas pārstāv (piem., jauns pētījums, inovatīvs risinājums, u.t.t.). Tādējādi vadītājas Elitas Margas risinātās sarunas ar studijas viesiem tiek ieturētas informatīvi izglītojošā, dažkārt populārzinātniskā žanrā. Raidījums netur roku uz aktuālu norišu pulsa, taču sniedz pozitīvu vīziju par sabiedrības attīstības iespējām kopumā. Šāda raidījuma satura veidošana, tiesa, saistīta ar trūkumiem, proti, nav skaidri kritēriji, pēc kuriem tiek izvēlēti temati un viesi katram nākamajam raidījumam. Ir iespāids, ka tas tiek darīts pēc nejaušības principa.

1.3. Projektam ir ilgtspējīgs efekts, tostarp žurnālistikas un mediju profesionālās kvalitātes uzlabošanā

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): DAĻĒJI ATBILST

Raidījums fiksē dažādu jomu ekspertu pieredzi, dažkārt atsaucoties uz kādu problēmsituāciju sabiedrībā, un tādējādi atstāj zināmu liecību par noteiktu laika posmu sabiedrības un valsts norisēs. Tas gan nesniedz būtisku ieguldījumu žurnālistikas un mediju profesionālas kvalitātes uzlabošanā un piedāvā oriģinālus vai inovatīvu risinājumus profesionālajā jomā.

1.4. Satura pieejamības nodrošināšana daudzveidīgās satura izplatīšanas platformās un sasniedzamā auditorija (par pamatu ņemt projekta pieteikumā noteikto)

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): DAĻĒJI ATBILST

Raidījums veiksmi savieno radio un interneta televīzija formātus, piedāvājot sabiedriski nozīmīgu izglītojošu saturu. Tas tiek anotēts arī radio *Skonto* ēterā un radio *Skonto* kontos Latvijā populārākajā sociālajā tīklā *Facebook* un daļēji - *Instagram*. Atsauksmju un komentāru skaits gan ir niecīgs. Tā kā raidījuma satura koncepcijā ir saglabājams uzstādījums uzturēt interaktīvu saikni ar auditoriju, vēlama raidījuma aktīvāka klātbūtne interneta vidē.

1.5. Satura atbilstība žurnālistikas ētikas un profesionālajiem standartiem, politiskās neitralitātes ievērošana tēmu un viesu izvēlē, viedokļu daudzveidība (ņemot vērā satura žanra specifiku)

Recenzenta vērtējums (atbilst/ daļēji atbilst/ neatbilst): ATBILST

Raidījumā apskatītie temati pastāvīgai auditorijai veido priekšstatu, cik daudzveidīgi un atšķirīgi var būt skatījumi sabiedrības attīstības aspektiem Latvijā. Raidījuma vadītāja ievēro žurnālistikas ētikas un profesionālos standartus.

2. SPECIĀLIE KRITĒRIJI SATURA AUDIO UN AUDIOVIZUĀLĀ FORMĀTA NOVĒRTĒŠANAI

2.1. Formas kritēriji (atbilstība formātam, scenārija dramaturģijas kvalitāte, vēstījuma dinamika, režijas kvalitāte, mūzikas izmantošanas prasmes, subtitru kvalitāte)

Raidījuma vēstījuma dinamika pilnībā atkarīga no vadītājas prasmes uzturēt auditorijai saistošu interviju, viesu spējas tekoši un gana interesanti atbildēt, kā arī abu spējas ar personīgo harizmu saistīt skatītāju uzmanību. Tas gan bez papildus elementiem raidījumā (video materiāli, skatītāju jautājumi, u.tml.) ne vienmēr izdodas apmēram 45 minūšu ilgā sarunā. Dažkārt, apskatot tematus ar ieskatu tādās specifiskās jomās kā psiholoģija vai mikrobioloģija, vadītājai trūkst informācijas dinamiskai un saistošai sarunas virzībai. Lakoniski vizuālie izteiksmes līdzekļi – studija ar divām sēdvietām pie

galdiem un radio mikrofoni būtiski ierobežo režijas iespējas.

2.2. Satura kritēriji (redaktora un producēšanas darba kvalitāte, satura vērtība un oriģinalitāte, valodas lietojums, grafika un vizuālie risinājumi)

Radošās komandas – producenta, vadītājas, redaktora (-u) kopdarbā iespējams novērst būtiskāko raidījuma trūkumu, precizējot satura koncepciju un ieviešot to praksē. Zīmīgi, ka pēdējos raidījumos gan pārsvarā apskatīti temati, kuri saistīti ar sabiedrības garīgo un fizisko veselību. Izvērstas intervijas rezultātā auditorijai tiek piedāvāts kvalitatīvs saturs, kas ir vērtīgs pamats pārdomām un turpmākai rīcībai. Raidījuma ir profesionāli un oriģināli veidota galviņa, intervijas laikā gan grafiskais materiāls netiek izmantots, izņemot titrus. Vadītāja runā gramatiski pareizā un emocionālu nokrāsu bagātā latviešu valodā.

2.3. Vadītāji: profesionālās īpašības un iemaņas (personas profesionālās darbības oriģinalitāte, prasme uzrunāt, ieinteresēt, piesaistīt auditorijas uzmanību, ķermeņa valodas prasme, spēja reaģēt neordinārās situācijās, spēja nodrošināt stabilu profesionālo kvalitāti, līdzdalība satura komunikācijā, prasme vadīt intervijas, sarunas, diskusijas, improvizācijas prasme, prasme strādāt tiešraidē, sagatavotības līmenis)

Vadītāja Elita Marga ir viena no spilgtākajām Latvijas žurnālistēm, kurai piemīt profesionāla harizma gan pie radio mikrofona, gan arī kameras priekšā, kas lielā mērā arī padara raidījumu saistošu auditorijai. Vadītāja profesionāli vada interviju, studijas robežās, izmantojot ekrāna priekšrocības, piešķirt emocionālu nokrāsu ne tikai ar balss intonāciju, bet arī ar žestiem.

2.4. Iesaistītais personāls (žurnālisti, operatori, montāžisti un citi satura radītāji): profesionālās īpašības un iemaņas (profesionālās darbības oriģinalitāte, prasme uzrunāt, ieinteresēt, piesaistīt auditorijas uzmanību, spēja reaģēt neordinārās situācijās, spēja nodrošināt profesionālo kvalitāti, prasme strādāt tiešraidē (ja attiecināms), sagatavoības līmenis)

Raidījuma radošā komanda, pieejamo resursu ietvaros, nodrošina tā kvalitāti, nemainīgi uzturot atbilstošu profesionālo līmeni – interesantu saturu un tehniski kvalitatīvu raidījuma norisi.

2.5. Papildus piebildes

3. REKOMENDĀCIJAS

3.1. Vai projekta realizēšana nākotnē būtu jāturpina sabiedriskā pasūtījuma ietvaros?

Iesakū lūgt raidījuma autorus precizēt raidījuma satura koncepciju, lai turpinātu atbalstīt šo projektu sabiedriskā pasūtījuma ietvaros.

3.2. Vai projektā nepieciešami būtiski uzlabojumi? Ja jā, kādi?

Vēlos aicināt *Izšķirtspējas* autorus pilnveidot raidījuma satura koncepciju, veicot attiecīgus uzlabojumus. Tā, piemēram, ir iespējams saistīt raidījuma viesu izvēli ar aktuāliem (esošās nedēļas vai pēdējo nedēļu aktualitāte) notikumiem sabiedrībā, vai aktualitāti apskatāmā jomā (piemēram, nule nākušais klajā zinātniskais pētījums, sabiedrības aptauja, ieviestais jauninājums, kas izsaucis rezonansi, vai dalīt raidījumus ciklos (3-4 raidījumi) ar kopīgu aktuālu tematisku ievirzi, piemēram, pandēmijas sekas saistībā ar sabiedrības labklājību – fiziskā un garīgā veselība un citi dzīves kvalitātes rādītāji. Vēlos ieteikt apsvērt iespēju pieejamo resursu ietvaros padarīt raidījuma dramaturģiju dinamiskāku, izmantojot videomateriālus (piemēram, ielu intervijas), grafiskus attēlus, *Whatsapp* balss pastā ierakstītos auditorijas jautājumus, u.t.t. Vēlos arī uzsvērt atgriezeniskās saites ar auditoriju nozīmi un aicināt to izveidot, izmantojot pieejamos risinājumus, tostarp, sociālos

tīklos.

3.3. Projektā iesaistītā radošā personāla kompetence un profesionalitātes vērtējums, realizējot līdzvērtīgus projektus sabiedriskā pasūtījuma ietvaros.

--

3.4. Papildus secinājumi/piebildes

--

Projekta "Izšķirtspēja" satura koncepcija (publiskojamā daļa)

Projekta mērķis ir radio un TV integrēt sabiedriski nozīmīgu saturu, lai veicinātu piederības sajūtu Latvijai, celtu nacionālo un individuālo pašapziņu, un paplašinātu Latvijas kultūras un sabiedriskās telpas izpratni, tajā notiekošos procesus.

Raidījums "Izšķirtspēja" veicina izpratni par aktuālu un vēl aktuālāku problēmu cēloņiem, liek redzēt nevis vienīgi strupceļu, bet gan krustceles, kurās jāizvēlas virziens, kurā doties. Ar raidījuma palīdzību medijā tiek nodrošināta dažādu sociālo grupu korelācija, ļaujot tām paust viedokļus un pozitīvo vīziju, kā uzveikt traucējošus, kaitinošus, bremzējošos faktoros, caur dažādu domu, prātīgu versiju mijiedarbību dodot savu artavu valsts attīstībā un arī sabiedrības pieredzes fiksēšanā.

Raidījums veicinās pilsonisko apziņu, apliecinot, ka katra no idejām, attieksmes, vēlmes iesaistīties un rīcības veidojas tas kopums, kas ir Latvijas valsts, kā meklējami gudri problēmu risinājumi, nevis tikai jāizvēlas starp lielāku un mazāku ļaunumu, aizbildinoties ar klasisko – "no mums jau nekas nav atkarīgs". Joprojām neskaidrs mediķu ir algu un kadru nepietiekamības jautājums, ir skolotāju ieceres, ir kultūras cilvēku viedokļi, ir nevalstisko organizāciju aktivitātes, kas veido unikālu pienesumu katra un visu pieredzē. Ir cilvēki, kas ar rīcību pierāda absolūti nepieciešamo toleranci pret nestandarta situācijām, kas spēj būt pašaiizliedzīgi, palīdzot līdzcilvēkiem. Intervijas gan ar profesionāļiem, gan aktīviem, racionālu kodolu aktuālu jautājumu risināšanā redzošiem cilvēkiem, personībām, kuras pelnīti saucam par varoņiem. Analizējot interviju saturu, būs iespēja vieglāk saprast, kas tiešām ir vērtīgs, kas mazsvarīgs, mudinot ikvienu iesaistīties, izvērtēt, izšķirties par savu nostāju un arī par to, kādas kvalitātes būtu vēl jāattīsta vai jāizskauž pašiem sevī.

Notiks auditorijas iesaiste satura veidošanā, iegūstot atgriezenisko saiti, aktualizējot jautājumu, kāpēc daļā sabiedrības joprojām prevalē uzskats, ka Latvijā "viss ir slikti", un cik pamatots, argumentēts vai tikai emocionālos pieņēmumos balstīts tas ir. Starp iepriekšējo un katru nākamo raidījumu tiek veidota jēdzieniska saikne, jo iepriekšējā nedēļā skatītās tēmas esence ir ietverta jautājumā nākamā raidījuma viesiem. Skatītāji/klausītāji var rakstīt, zvanīt, atstāt ziņas sociālos tīklos, lai iesaistītos tēmas apspriešanā. Radio Skonto ēterā tiek veidots kodolīgs tēmas apskats 4 (2+2) minūšu sarunā ar aktuālo studijas viesi trešdienās plkst.18.10, bet ReTV būs skatāma intervijas pilna versija 46-48 minūšu (minimālā hronometrāža 44 minūtes) garumā trešdienās plkst.20.00 (ar atkārtojumiem ceturtdienās plkst.14.00 un sestdienās plkst.14.30).

Plašai auditorijai adresēts pārraižu cikls ietver 20 oriģinālr Raidījumus par aktuālām problēmām. Katrā raidījumā pieredzējusī raidījuma vadītāja Elita Marga sarunāsies ar vienu raidījuma viesi. Informācija, ja tā piesaistījusi uzmanību, tiek diskutēta un, galvenais, reāli mudina iesaistīties procesos, tātad mainot attieksmi un paradumus. Tā ir pamatbāze izpratnei, cik būtiska ir

izšķirtspēja, kas ļauj saredzēt notikumus citu norišu kontekstā. Šobrīd dažādu viedokļu apmaiņā pārsvarā prevalē vairāk emociju, mazāk zināšanu, bet šajos svaru kausos jāpanāk gudrs samērs. Tas iespējams aicinot uz intervijām saprātīgu, vērtīgu viedokļu īpašniekus, kas nevis vārdos, bet darbos pierāda izpratni par to, kādas idejas aizstāv, uz kādu rīcību aicina, argumentēti atspēkojot sazvērētības teorijas, populistu izplatītu dezinformāciju, norādot uz juridiskās nepilnībām, kuras izmanto krāpnieki.

Ņemot vērā iepriekš minēto, "Izšķirtspēja" raidījumi atbilst sekojošiem sabiedriskā pasūtījuma mērķiem un uzdevumiem:

- veicina patriotisku attieksmi pret neatkarīgās Latvijas valstiskumu;
- sekmē demokrātijas un ētikas principu nostiprināšanos, atspoguļojot sabiedrības viedokļu daudzveidību;
- nodrošina objektīvu, neatkarīgu un tematiski līdzsvarotu ziņu, analīzes un komentāru veidošanu par notikumiem Latvijā, Eiropas Savienībā un pasaulē;
- izglīto iedzīvotājus un veicina viņos pilsonisku izpratni par kultūras, vides, drošības un sociālajiem jautājumiem, nodrošinot to sistēmisku aptvērumu;
- veicina sabiedrības integrāciju un saliedētību uz latviešu valodas pamata;
- nodrošina latviešu kultūras attīstību, it sevišķi veicinot oriģinālr Raidījumu veidošanu latviešu valodā;
- veido vidi brīvām un viedokļu ziņā daudzveidīgām diskusijām par sabiedrībai būtiskiem jautājumiem;
- attīsta mūsdienīgus un daudzveidīgus formātus;
- veicina dažādu sabiedrības grupu pārstāvju līdzdalību programmu un raidījumu satura veidošanā;
- nodrošina plašai auditorijai būtisku notikumu tiešu atspoguļojumu;
- tiks veikti ieraksti, lai nodrošinātu kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu.

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.